

Miniatură din manuscrisul *Psaltirii* de la Paris, c. 950

CATEHEZĂ

Cateheza „Despre Psaltire - alinare, vindecare și putere dumnezeiască”

Preot Laurențiu Drăghicenoiu

Repere scrise, suport pentru discuții

Psaltirea este o carte foarte folositoare pentru suflet, pentru liniștea vieții, pentru dobândirea harului lui Dumnezeu și pentru apărarea împotriva luptelor diavolului. Este o carte a Vechiului Testament care conține 150 de psalmi scriși în mare parte de regele David cu un mileniu înainte de Hristos. Sunt rugăciuni inspirate de Duhul Sfânt, de mare folos în toate aspectele vieții duhovnicești. Prin psalmi regele Saul, primul rege al evreilor, care era tulburat de un demon, se liniștea doar când îl auzea pe David cântându-i din psalmi. Primele cântări ale Bisericii au fost din psalmi și până astăzi avem multe stihuri din psalmi cântate sau mulți psalmi care se citesc, fie în cadrul slujbelor Bisericii, fie acasă de către credincioși. În psalmi avem profeții despre Mântuitorul Hristos, așa cum se întâmplă în Psalmul 21, în care se vorbește despre pătimirea Lui.

Pentru cei care doresc o bună rânduială duhovnicească, pe lângă postul – posturile de miercuri și vineri, precum și cele de peste an – și rugăciunile rânduite, Psaltirea este de mare ajutor în viața omului, pentru multe probleme sufletești și trupești. De aceea se recomandă binecuvântare de la duhovnic pentru a se citi din Psaltire în mod constant, pentru ca preotul să așeze în rânduială această foarte folositoare faptă, spre a nu cădea în slavă deșartă, în superstiție sau în altă cursă a vrăjmașului.

Vă propun să lecturăm împreună introducerea Sfântului Vasile cel Mare la Psaltire și să discutăm împreună despre cuvintele sale:

Din Cuvântul-înainte la Psalmi al Sfântului Vasile cel Mare

„Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și folositoare. Ea a fost scrisă de Duhul Sfânt pentru ca să găsim în ea, întocmai ca într-un spital sufletesc, la care să vină toți, doctoria potrivită pentru boala fiecăruia. Căci este scris: „doctoria este aceea care va face să înceteze suferințele cele mari”. Într-adevăr, altceva ne învață cărțile profeților, altceva cele istorice, altceva Legea și altceva îndemnurile date prin Proverbe. Cartea Psalmilor însă cuprinde în sine tot ceea ce este mai folositor în toate. Ea profetizează cele viitoare, însemnează fapte istorice, dă legi pentru viață, arată ce trebuie să facem și, ca să spunem într-un singur cuvânt, este o adevărată comoară de învățături bune, punând la îndemâna fiecăruia, după sârguința lui, tot ceea ce îi este de folos. Ea vindecă rănilile cele vechi ale sufletului și aduce cât se poate de grabnic însănătoșirea celui de curând rănit. Îngrijește de cel bolnav și păstrează întreg pe cel sănătos. În genere, ea face ca patimile, care de-a lungul vieții omenești caută să se cuibărească în suflete, să fie îndepărtate, și la aceasta ajunge prin crearea îngrijită a unei stări sufletești pline de bucurie și de plăcere, care face ca în suflete să ia ființă cugetele cele înțelepte.

Astfel, fiindcă Duhul Sfânt știe ce greu este să fim îndrumați pe calea virtuții, din cauză că noi disprețuim viața cea înaltă, ca unii care suntem înclinați întotdeauna către plăcere, ce a făcut? El a împreunat laolaltă cu dogmele plăcerea cântului, pentru că, fără de știrea noastră, odată cu bucuria și frumusețea celor auzite să primim și folosul care rezultă din cuvintele pe care le auzim. De altfel tot asemenea fac și doctorii cei înțelepți atunci când au de dat bolnavilor doctorii amare: căci ei le amestecă mai întâi cu miere și numai după aceea le dau celor ce nu ar putea să le ia altfel. Deci, aceasta este cauza care a făcut ca să se ajungă și pentru noi la cântările acestea pline de armonie ale psalmilor, pentru că cei care-i vor citi să creadă că fac cântări, iar în realitate să-și cultive sufletele. Căci adevărul este că niciodată cineva nu a ieșit din biserică păstrand cu ușurință în minte cuvintele apostolice sau profetice, fie ele oricât de simple, în timp ce cuvintele psalmilor le cântă toți credincioșii și nu arareori s-a întâmplat ca cei care din cauza mâniei arătau întocmai ca fiarele sălbatice, de îndată ce au început să cânte vreun psalm, la un loc cu alții, să se întoarcă apoi de acolo cu sălbăcia din suflet îmblânzită, datorită cântecului.

Psalmul este liniștea sufletelor, răsplătitorul păcii, potolitorul gălăgiei și al valurilor gândurilor. El face să slăbească mânia sufletului și înfrânează pornirea către patimi; este tovarășul prieteniei, apropierea celor care stau departe, ca unul care împacă pe cei ce-și poartă vrăjmășie. Căci cine, oare, mai poate fi socotit vrăjmaș al altuia, atunci când își unește glasul la un loc cu el, pentru a da laolaltă laudă lui Dumnezeu? Psalmodia aduce cu sine tot ce poate fi mai bun: iubirea, făcând din tovarășia laolaltă a glasului un fel de trăsură de unire între oameni; adunând pe credincioși laolaltă într-un singur glas de cor, psalmul este alungătorul demonilor, aducătorul ajutorului îngeresc, arma pentru teama de noapte, liniște pentru oboseala zilei, pavăza și mângâierea oamenilor credincioși, iar pentru femeile credincioase una dintre cele mai potrivite podoabe. Psalmul face ca pustiurile să se arate locuite și patimile să fie înfrânate. Început pentru începători, el este creștere pentru cei care propășesc pe calea virtuții și sprijin pentru cei care merg pe calea desăvârșirii. Psalmul este glasul Bisericii; el înveselește sărbătorile și face să se nască în inima credinciosului dorul după Dumnezeu. Chiar și din inimile de piatră psalmul stoarce lacrimi. El este o faptă îngerească, o trăire cerească, o mireasmă duhovnicească. Ce poate fi mai înțelept, oare, ca această povață a învățătorului care ne îndeamnă să cântăm, pentru ca în același timp să și învățăm cele ce ne sunt de folos? Nu se întipăresc, oare, în felul acesta, în sufletele noastre și mai bine învățăturile? Căci este de știut ca învățăturile care se dau cu sila nu pot să dăinuiască în suflete, pe când învățăturile care pătrund în suflet cu plăcere și bucurie rămân de-a pururi. Ce nu poate învăța cineva din psalmi? Măreția bărbăției, exactitatea dreptății, însemnatatea înfrânării, desăvârșirea judecății, chipul în care trebuie să rabde și tot ceea ce se poate spune despre lucrurile cele bune.

Numai aici poate să se găsească teologia cea desăvârșită, aici prezicerea venirii în trup a Domnului Hristos, aici amenințarea judecății celei veșnice, aici nădejdea învierii, aici teama de iad, aici făgăduința mării ce ne așteaptă, ca și dezvăluirea tainelor celor nepătrunse, căci toate se găsesc adunate aici, în Cartea Psalmilor, întocmai ca într-o comoară bogată, care este pusă la îndemână tuturor. Și, dacă este adevărat că există mai multe instrumente muzicale, nu este mai puțin adevărat că profetul a armonizat cartea aceasta cu instrumentul numit psaltire, pentru că, după cum se pare, el a voit să arate cu aceasta harul Duhului Sfânt care răsună în ea, întrucât dintre toate instrumentele muzicale numai psaltirea își are cauza sunetelor venită din sus. Într-adevăr, la chitară și la liră sunetul răsună dedesubtul locului unde sunt atinse coardele și numai psaltirea dintre toate instrumentele muzicale primește sunetele din partea de sus a ei, îndemnându-ne cu aceasta ca și noi să ne deprindem a căuta cele de sus și să nu ne dedăm patimilor trupului, din cauza plăcerii ce ne-ar da-o cântecul. De altfel, mai cred că cuvântul profetic, prin construcția instrumentului acestuia, a voit să ne arate un lucru adânc și înțelept, că adică toți cei plini de grijă și cu sufletele senine pot fi ușor conduși pe calea care duce către cele înalte.” (*Psaltirea*, EIBMO, București, pp. 5-8)

Las aceste cuvintele ale Sfântului Vasile cel Mare să vă călăuzească în descoperirea puterii dumnezeiești și să pe lângă cele discutate în cateheza noastră, să parcurgeți dumneavoastră înșivă textele acestor minunate rugăciuni, în buna rânduială duhovnicească spre mare folos, liniștire – de care are atâta nevoie lumea astăzi, și dobândirea Duhului Sfânt, ținta vieții noastre în Domnul nostru Iisus Hristos!